

Nástroj pro firmy pro zajištění kvalitní učňovské odborné praxe

Kvalita odborné praxe učňů hraje klíčovou roli při zajišťování přípravy budoucích pracovních sil. Přestože učňovskou odbornou praxi reguluje právní rámec, zajištění kvality této struktury není zcela pokryto. Z tohoto důvodu organizace CSR Europe vytvořila nástroj pro zajišťování kvalitní učňovské odborné praxe, aby firmám umožnila identifikovat míru zavedení dostatečných postupů pro zajištění kvality a efektivnosti odborné přípravy učňů. Tento nástroj firmám slouží jako měřítko pro určení silných oblastí i oblastí, kde lze dosáhnout zlepšení. Nástroj není určen k tomu, aby sloužil jako normativní rámec. Je spíše zamýšlen jako prostředek, který má přinést povědomí o klíčových oblastech kvality pro odbornou přípravu učňů a podpořit kulturu zlepšování kvality. Z tohoto hlediska a vzhledem k rozdílům mezi systémy učňovského vzdělávání jednotlivých států neočekáváme, že každá firma vytěží maximum z každého jednoho atributu, který nástroj zahrnuje. Rámec kvality je inspirován zásadami Evropské charty o kvalitě stáží a odborné praxe učňů, která vychází z Fóra evropské mládeže, a podpůrnou literaturou od Evropské komise a Evropského střediska pro rozvoj odborného vzdělávání (CEDEFOP).

Výhody používání nástroje:

- Zjistěte, do jaké míry vaše interní postupy splňují kritéria kvality v případě odborné praxe učňů.
- Porovnejte anonymně vaši firmu s ideální možnou kvalitou.
- Určete mezery a oblasti, kde se můžete zlepšit.

Dotazník je rozdělen do tří sekcí:

- **Část I:** Profil
- **Část II:** Hodnocení
- **Část III:** Otevřené otázky

Rámec nástroje je sestaven pro evropskou úroveň, což může v některých případech ovlivnit relevantnost otázek pro státní/regionální úroveň.

Výsledky všech účastníků se zobrazí pouze anonymně, přičemž bude zachována důvěrnost poskytnutých informací.

ČÁST I - PROFILOVÉ OTÁZKY

Informace o účastníkovi		
Název firmy	xxx	
Odvětví	Zemědělství, Krása a wellness, Obchod a informační technologie, Charita a dobrovolnictví, Chemický průmysl, Stavebnictví, Kreativní oblasti - Média a umění, Služby zákazníkům a maloobchod, Energetika, Strojírenství a elektrotechnika, Finance, Zdraví a péče, Pohostinství a cestovní ruch, Výroba (Textil, Potraviny, Nábytek, Sklo, Kovy, Tisk), Logistika, Námořnictví, Telekomunikace, Veřejné služby, Sport a fitness, Automobilový průmysl a doprava, Ostatní (upřesněte):	
Obrat (€)	<2 miliony (mikro) <10 milionů (malá) <50 milionů (středně velká) >50 milionů (velká)	
Počet zaměstnanců na plný úvazek (FTE)* *Jedna jednotka FTE se rovná jednomu zaměstnanci pracujícímu na plný úvazek	<10 FTE (mikro) <50 FTE (malá) <250 FTE (středně velká) > 250 FTE (velká)	
Stát, ve kterém společnost sídlí	<ul style="list-style-type: none"> • Sídlo • Pobočka vaší firmy (pokud se liší od výše uvedeného) 	
Jméno kontaktní osoby	xxx	
Pracovní pozice	xxx	
E-mail	xxx	
Profilové otázky ohledně odborné praxe vedené firmou		
Kolik učňů vaše firma přijme ročně?	<ul style="list-style-type: none"> • Žádného • 1 • 2 • 3 < 5 	<ul style="list-style-type: none"> • 6 < 10 • 11 < 20 • jiný počet (upřesněte číslo):
Jaký je podíl učňů z hlediska celkové pracovní síly ve vaší firmě?	<ul style="list-style-type: none"> • 1 % • 2 % • 3 % 	<ul style="list-style-type: none"> • 4 % • 5 % • 6 - 10 % • > 11 %
Jaká je nejčastější úroveň vzdělání vašich učňů?	<ul style="list-style-type: none"> • Žádná/základní vzdělání (EQF 1 - 2) • Odborné vzdělání (EQF 3) • Středoškolské vzdělání (EQF 4) 	<ul style="list-style-type: none"> • Středoškolské vzdělání s maturitou (EQF 4) • Vyšší odborné vzdělání (EQF 4) • Vysokoškolské vzdělání (EQF 5)

Jaká je obvyklá délka smlouvy s vašimi uční?	<ul style="list-style-type: none"> < 6 měsíců 7 - 12 měsíců 13 - 24 měsíců 	<ul style="list-style-type: none"> 25 - 36 měsíců > 37 měsíců
Jaké procento času obvykle učeň stráví ve firmě během odborné praxe?	<ul style="list-style-type: none"> 10 % - 20 % 21 % - 30 % 31 % - 40 % 	<ul style="list-style-type: none"> 41 % - 60 % 61 % - 80 % 81 % - 100 %
Jakým způsobem je kombinována odborná praxe ve firmě a výuka ve škole?	<ul style="list-style-type: none"> Denní střídání mezi školou a praktickou přípravou ve firmě Střídání každý týden mezi školou a praktickou přípravou ve firmě 	<ul style="list-style-type: none"> Střídání každý měsíc mezi školou a praktickou přípravou ve firmě Jiné

ČÁST II - HLAVNÍ OTÁZKY

Oblast	Atribut kvality	Státní regulace	Otázka ohledně atributu kvality Aby bylo možné posoudit, zda firma přijala potřebné postupy, které by pokrývaly atribut kvality	Kritéria, podle nichž se hodnotila odpověď	Odpověď firmy	Bodové hodnocení otázky
Správa a řízení 	1. Zapojení více stran	1) Není regulováno	Spolupracuje vaše firma s alespoň jednou z následujících zúčastněných stran s cílem rozvinout obsah/rámec nabízené odborné praxe pro učně: <ul style="list-style-type: none"> Vzdělávací instituce Poskytovatelé školení Pracovní agentury Zástupci zaměstnavatelů a odbory Odborné asociace, obchodní komory Mládežnické organizace/zástupci mládeže Profesní organizace Ostatní firmy 	Zapojení alespoň jedné ze zúčastněných stran do rozvoje obsahu/rámce odborné praxe učňů v rámci učňovského vzdělávání. Kvalitní školení: Firma udržuje pravidelnou komunikaci s jedním nebo více zapojenými subjekty po celou dobu trvání odborné praxe učně.		/6
	2. Zásady/směrnice	Regulováno - firma splňuje	Řídí se vaše firma psanými zásadami/směrnicemi pro interní informování o způsobu, jakým jsou organizovány učňovské programy?	<ul style="list-style-type: none"> Psaný dokument (soubor dokumentů) nebo on-line nástroj(e) Který obsahuje pokyny pro jednoduchou orientaci v práci s učňovskými praxemi (a/nebo cokoliv vztahující se k učňovské praxi) napříč celou organizací 		/7
	3. Spolupráce se vzdělávacími institucemi	Regulováno - firma přesahuje	Je vaše firma zapojená do kontinuální spolupráce se vzdělávací institucí pro učně: <ul style="list-style-type: none"> Vzdělávací instituce navštěvuje firmu (učitelé/studenti) <ul style="list-style-type: none"> Stínování (job-shadowing), školení, seznámení se s chodem firmy, seznámení se s profily profesí Školitel z firmy navštěvuje vzdělávací instituci <ul style="list-style-type: none"> Vzdělávání učitelů, přednášky/workshopy hostů, pracovní stáže Sdílení znalostí a dialog 	<ul style="list-style-type: none"> Alespoň jedna z navrhovaných činností je pokryta jednou za rok 		/7
Nábor a přechod do zaměstnání 	4. Transparentnost informací při náboru	1) Není regulováno	Jsou všechny tyto prvky jednoznačně sděleny v průběhu přijímacího řízení: <ul style="list-style-type: none"> Popis práce Délka odborné praxe učně Podrobnosti o odměňování/náhradě nákladů 	<ul style="list-style-type: none"> Všechny tři body zmíněné v otázce jsou pokryty. Budoucí učeň má snadný přístup k těmto informacím (např. informace jsou uvedeny na webových stránkách náborového oddělení, v dokumentech/e-mailech odeslaných vybrané osobě, sděleny během pohovoru) Informace jsou poskytnuty dříve, než vybraná osoba formálně souhlasí s odbornou učňovskou praxí 		/5
	5. Přiměřené množství učňů	Regulováno - firma splňuje	Má vaše firma stanovený limit na počet učňů, které může zaměstnávat ve stejnou dobu?	<ul style="list-style-type: none"> Limit je stanoven v souladu s interními kapacitami (např. maximálně 10 % FTE) 		/4
	6. Umožnění přechodu do zaměstnání	Regulováno - firma přesahuje	Poskytuje vaše firma učňům možnost připojit se k firmě po výkonu odborné praxe jako zaměstnanec na trvalý pracovní poměr?	<ul style="list-style-type: none"> Vybraná osoba je buď informována při náboru, zda existuje možnost, že po ukončení odborné praxe jí může být nabídnut trvalý pracovní poměr, nebo je tato možnost jasně prodiskutována před ukončením odborné praxe 		/3

			V případě, že učeň nebyl zaměstnán po ukončení odborné praxe, podporuje ho vaše firma nějakým způsobem v procesu hledání a nalezení trvalého zaměstnání?	<ul style="list-style-type: none"> Jakákoliv činnost, která může dané osobě pomoci posunout se profesně vpřed (např. zajištění zúčastněné strany, která učňovi poskytne zpětnou vazbu/poradí s orientací; zajištění doporučujícího dopisu, podpora při psaní životopisu...) 	/3
<p>Kvalita odborné praxe</p> 	7. Firemní školitel/supervizor		Je pro učně během odborné praxe k dispozici firemní školitel/supervizor?	<ul style="list-style-type: none"> Určená osoba, která dohlíží na učně při práci (náplni práce), kterou dělají <p>Osvědčená praxe: Kromě školitele učně by firma měla zapojit do podpory učně více lidí (např. přiřazením určené kontaktní osoby v příslušných odděleních pro usnadnění procesu zapracování)</p>	/6
	8. Kvalita školitele/supervizora		Připravuje vaše firma školitele na jeho supervizní roli (např. speciálním proškolením)?	<ul style="list-style-type: none"> Jakýkoliv druh podpory určený speciálně pro práci s učni (certifikace, školení, příručky, pravidelné pracovní skupiny, informační schůzky, podrobné vysvětlení v e-mailech) Systém, který zajišťuje, že každý školitel má tuto podporu/přípravu <p>Osvědčená praxe: Školitelé mají minimální počet roků odborné praxe nebo pracují na relevantní pracovní pozici (např. jako produktový vedoucí, vedoucí týmu,...)</p>	/7
			Je stanoven nějaký limit pro počet učňů, kteří mohou být přiřazeni jednomu školiteli?	<ul style="list-style-type: none"> Existuje pravidlo (stanovené nebo nepsané) omezující počet učňů, kteří mohou být přiřazeni k jednomu školiteli 	/5
	9. Pravidelná interakce s učni		Konají se pravidelné schůzky školitele(ů)/supervizora(ů) a učně? <ul style="list-style-type: none"> Denně Alespoň jednou za týden Alespoň jednou za dva týdny Alespoň jednou za měsíc Žádné 	<ul style="list-style-type: none"> Schůzkou je myšlen moment, kdy má učeň příležitost prodiskutovat se školitelem práci, kterou dělá (např. každodenní interakce, týdenní schůzka) <p>Osvědčená praxe: Firma také nabízí každé čtvrtletí hodnotící schůzku s učněm ke sledování pokroku podle učebních cílů</p>	/7
<p>Kvalita vzdělávání</p> 	10. Získání odborných dovedností spojených s profesí	1) Není regulováno 2) Regulováno - firma splňuje 3) Regulováno - firma přesahuje	Jsou pro učně na začátku odborné praxe k dispozici učební cíle?	<ul style="list-style-type: none"> Jasně definovaný seznam technických/osobních kompetencí, které by měl učeň získat během odborné praxe. <p>Osvědčená praxe: Vzdělávání na základě odborné praxe je organizováno podle učebních cílů, což učni umožňuje měnit pracovní pozice a úkoly tak, aby byly pokryty všechny požadované dovednosti pro získání profesionálního profilu</p>	/5
	11. Získání měkkých dovedností (soft skills)		Zajišťuje firma pro učně zvláštní školení ohledně jedné nebo více následujících měkkých dovedností: Komunikace a interpersonální dovednosti, týmová spolupráce, time management, proaktivita, kreativní myšlení, plánování, analytické dovednosti, rozhodování, přizpůsobivost	Firma poskytuje učňům speciální školení pro jednu nebo více z výše uvedených měkkých dovedností	/5
	12. Doplnkové možnosti		Poskytuje vaše firma učňům příležitost účastnit se dalšího vzdělávání, např. interních firemních školení, externích kurzů, kurzů/školení souvisejících s certifikací, team-buildingu, atd.	Učeň se účastní alespoň jednoho doplňkového výcviku (interního nebo externího) v průběhu odborné praxe	/4

	odborné praxe		Zapojuje se vaše firma do programu mobility učňů?	Mobilita učňů je přesun studentů odborného vzdělávání a odborné přípravy (OVP) do jiné instituce uvnitř nebo vně své země za účelem studia nebo odborné praxe na omezenou dobu.		/3
	13. Hodnocení osobního rozvoje		Nabízí vaše firma učňům po ukončení jejich odborné praxe jakékoliv hodnocení výkonu, včetně např. silných stránek a oblastí, ve kterých se mohou zlepšit?	<ul style="list-style-type: none"> Stanovený postup pro posouzení získaných výsledků odborné praxe ke konci období praxe (nejlépe posouzení výkonu podle dosažení učebních cílů a poskytnutí zpětné vazby týkající se kompetencí vybrané osoby) <p>Osvědčená praxe: Firma používá pedagogické hodnotící nástroje poskytované vzdělávacími institucemi, znalci nebo jinými poskytovateli služeb za účelem hodnocení výkonu</p> <p>Osvědčená praxe: Učeň je rovněž požádán o zhodnocení poskytnuté odborné praxe</p>		/5
	14. Příležitost pro učně rozvíjet vlastní projekty		Poskytuje firma učňům příležitost k rozvoji vlastních projektů/vzorků práce, ve kterých by mohli ukázat schopnosti a dovednosti získané během odborné praxe?	Učeň má příležitost vytvořit projekt/vzorek práce, který vyžaduje zvládnutí některých/všech specifických dovedností dané profese.		/3
<p>Pracovní podmínky</p> 	15. Písemná a právně závazná smlouva		Nabízí vaše firma písemnou a právně závaznou smlouvu, která stanovuje: <ul style="list-style-type: none"> Délku odborné praxe učně Podrobnosti o odměňování/poskytování náhrad Popis úkolů 	<ul style="list-style-type: none"> "Písemnou a právně závaznou smlouvou" se označuje jakýkoli druh písemné smlouvy (např. dopis s pracovní nabídkou, plán projektu, upravená smlouva běžného zaměstnance,...), který je podepsaný firmou i učněm a není v rozporu s pracovním právem vybraného státu Všechny tři body zmíněné v otázce jsou pokryty 		/3
	16. Transparentní komunikace ohledně příslušných práv		Je učeň na začátku odborné praxe informován o svých příslušných právech a povinnostech, k nimž patří: <ul style="list-style-type: none"> Zdravotní a bezpečnostní rizika Sociální a pracovní práva Odpovědnost vůči organizaci 	<ul style="list-style-type: none"> Všechny tři body zmíněné v otázce jsou pokryty 		/3
	17. Kanál pro stížnosti		Má učeň přístup ke kanálu pro stížnosti v případě jakýchkoli problémů, které se mohou vyskytnout během odborné praxe?	<ul style="list-style-type: none"> Kanálem pro stížnosti se myslí určená osoba (jiná než školitel)/nástroj, na kterou se může učeň obrátit v případě problémů (např. vyhrazené kontaktní místo na personálním oddělení, anonymní linka,...) Vybraná osoba je jasně informována o existenci takového kanálu na začátku odborné praxe 		/2
	18. Kompenzace		Mají učni nárok na odměnu? <ul style="list-style-type: none"> Žádný příjem Základní minimální příjem, jak je stanoven státními předpisy Minimální mzda v daném státě Příjem vyšší než minimální 	<ul style="list-style-type: none"> "Odměna" označuje pevný hodinový příjem 		/3

19. Další kompenzace	Nabízí vaše firma další kompenzaci za práci vykonanou mimo standardní pracovní dobu, např. za přesčasy?	<ul style="list-style-type: none"> Je zaveden systém, který sleduje přesčasy Uční dostávají další odměny v závislosti na odpracovaných přesčasech <p>Osvědčená praxe: Firma má bezpečný mechanismus pro sledování přesčasů, což zajišťuje, že učeň není přepracovaný.</p>	/1
	Jsou učňům hrazeny nebo firmou jinak kompenzovány náklady vzniklé během odborné praxe?	<ul style="list-style-type: none"> Učeň získává náhradu za jakýkoli druh nákladů, které musí vynakládat z důvodu činností souvisejících s prací (např. cestovní výdaje, pracovní obědy/večeře, účast na placených akcích,...) 	/1
20. Přístup k systémům sociálního zabezpečení	<p>Jsou učni zahrnuti do těchto systémů sociálního zabezpečení:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zdravotní zabezpečení Nezaměstnanost Důchodové systémy 	<ul style="list-style-type: none"> Všechny tři body zmíněné v otázce jsou zajištěny firmou nebo třetí stranou 	/2

ČÁST III - DOPLŇUJÍCÍ OTÁZKY

Otázka: Pokud je úroveň produktivity jednoho stálého zaměstnance 100 %, jaká je ve srovnání s ní úroveň učně?	<ul style="list-style-type: none"> < 30 % 31 % - 60 % 61 % - 80 % 81 % - 100 % 	
Otázka: Prosím označte odpovídající důvody, které mohou mít vliv na počet pracovních míst nabízených pro učně ve vaší firmě?	<ul style="list-style-type: none"> Důvody, které vás motivují k zaměstnávání učňů: <ul style="list-style-type: none"> Zajištění přísunu lidí se specifickými dovednostmi a kvalitami Loajální pracovní síla Návratnost investic Pověst firmy Ostatní (rozveďte): 	<ul style="list-style-type: none"> Důvody, které vás odrazují od zaměstnávání učňů: <ul style="list-style-type: none"> Omezená kapacita organizace (tok zdrojů, např. likvidita, personální oddělení, výrobní cykly, atd.) Žádná pocitovaná návratnost investic Příliš vysoká administrativní zátěž Problém s nalezením učňů s vhodnými dovednostmi Ostatní (rozveďte):
Otázka: Prosím uveďte podíl učňů, které vaše firma zaměstnává jako zaměstnance na plný úvazek po úspěšném absolvování odborné praxe.	<ul style="list-style-type: none"> Žádného 0 % - 10 % 11 % - 20 % 21 % - 30 % 	<ul style="list-style-type: none"> 31 % - 40 % 41 % - 60 % 61 % - 80 % 81 % - 100 %
Otázka: Jaká opatření by vás motivovala k tomu, abyste zaměstnávali více učňů?	<ul style="list-style-type: none"> Označte v seznamu: <ul style="list-style-type: none"> Finanční podpora Podpora formou školení Snížení administrativní zátěže Sdružování mezifiremních zdrojů (sdílení zdrojů ve skupině firem) Angažovanost a podpora ze strany velkých firem Lepší a širší přístup k potenciálním kandidátům Jiné (uveďte): 	